

2. ANALİTİK FONKSİYONLAR

2.1. Tek Kompleks Değişkenli Fonksiyonlar

Kompleks sayılardan oluşan herhangi bir cümle S olsun. S üzerinde tanımlanmış bir f fonksiyonu, S de bulunan her bir z yi bir w kompleks sayısına eşleyen bir kuraldır. w sayısına f nin z deki değeri denir ve $f(z)$ ile gösterilir, yani $w = f(z) = u(x, y) + iv(x, y)$ dir.

Soru 1. Aşağıdaki fonksiyonların tanım kümelerini bulunuz.

$$\text{a) } f(z) = z^2 \quad \text{b) } f(z) = \frac{z+1}{z-3} \quad \text{c) } f(z) = \frac{2z+5}{z^2+3z+1-3i}$$

Çözüm. a) Her $z_0 \in \mathbb{C}$ için $f(z_0) = z_0^2$ olduğundan f , $\mathbb{C}$ de tanımlıdır.

b) $z-3=0$ denirse, $z=3$ olur. O halde f , $\mathbb{C}-\{3\}$ kümesinde tanımlıdır.

c) $z^2+3z+1-3i=0$ yazılırsa $z_1=i$, $z_2=-3-i$ bulunur, dolayısıyla f , $\mathbb{C}-\{i, -3-i\}$ kümesinde tanımlıdır.

Soru 2. $f(z) = 4x^2 + i4y^2$ olsun. Bu eşitliğin sağ tarafını z cinsinden ifade ediniz.

Çözüm.

$$x = \frac{z + \bar{z}}{2}, \quad y = \frac{z - \bar{z}}{2i}$$

yazılarak

$$\begin{aligned} f(z) &= 4 \left(\frac{z + \bar{z}}{2} \right)^2 + i4 \left(\frac{z - \bar{z}}{2i} \right)^2 \\ &= z^2 + 2z\bar{z} + \bar{z}^2 - i(z^2 - 2z\bar{z} + \bar{z}^2) \\ &= (1-i)z^2 + (2+2i)z\bar{z} + (1-i)\bar{z}^2 \end{aligned}$$

elde edilir.

Soru 3. $f(z) = x + y + i(x^3y - y^2)$ olmak üzere $f(-2 + 3i)$ değerini hesaplayınız.

Çözüm. $f(-2 + 3i) = -2 + 3 + i(-8.3 - 9) = 11 - 33i$ bulunur.

Soru 4. $f(z) = z^2 + 4z\bar{z} - 5Re(z) + Im(z)$ olmak üzere $f(-1 + 2i)$ değerini hesaplayınız.

Çözüm. $f(-1+2i) = (-1+2i)^2 + 4(-1+2i)(-1-2i) - 5(-1) + 2 = 24 - 4i$ bulunur.

Alıştırmalar

1) Aşağıdaki fonksiyonların tanım kümelerini bulunuz.

$$\mathbf{a)} f(z) = z^5 + z + 4i \quad \mathbf{b)} f(z) = \frac{z^3 + 2z + 1}{z^3 + 1}$$

2) $f(z) = z^3 + z + 1$ fonksiyonunu $f(z) = u(x, y) + iv(x, y)$ formunda yazınız.

3) $f(z) = x^2 - y^2 - 2y + i(2x - 2xy)$ olsun. Bu eşitliğin sağ tarafını z cinsinden ifade ediniz.

2.2. Dönüşümler

$$u = u(x, y)$$

$$v = v(x, y)$$

denklem sistemi xy - düzleminden uv - düzlemine bir dönüşüm tanımladığından

$$f(z) = u(x, y) + iv(x, y)$$

fonksiyonu da z düzleminden w düzlemi üzerine bir dönüşüm olarak düşünülebilir.

Soru 1. $w = (1 - i)z + 1 - 2i$ dönüşümü altında

a) $z = -1 + i$ noktasının görüntüsünü bulunuz.

b) $Im(z) > 1$ yarı düzleminin görüntüsünü bulunuz.

Çözüm. a) $w = (1 - i)(-1 + i) + 1 - 2i = -1 + i + i + 1 + 1 - 2i = 1$ bulunur.

b) $w = (1 - i)z + 1 - 2i$ eşitliğinden z çekilerek $z = \frac{w-1+2i}{1-i}$ bulunur. Burada $z = x + iy$, $w = u + iv$ yazılarak

$$x + iy = \frac{u + iv - 1 + 2i}{1 - i}$$

ve böylece

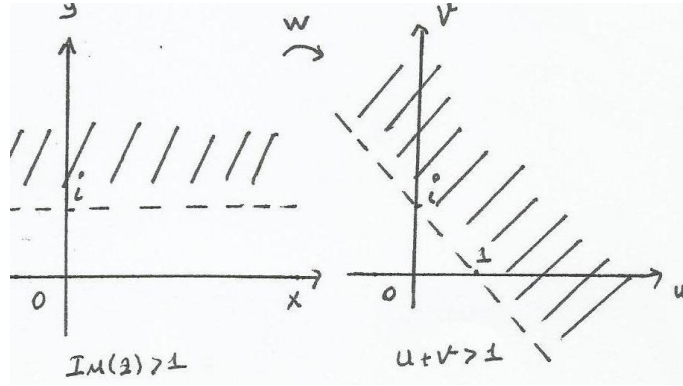
$$Re(z) = x = \frac{u - v - 3}{2}, \quad Im(z) = y = \frac{u + v + 1}{2}$$

elde edilir.

Bu durumda $Im(z) > 1$ yarı düzleminin görüntüsü,

$$\begin{aligned} Im(z) = \frac{u + v + 1}{2} > 1 &\Rightarrow u + v - 1 > 0 \\ &\Rightarrow u + v > 1 \end{aligned}$$

yarı düzlemi olarak bulunur.

Alıştırmalar

1) $w = (1 + i)z + 2$ dönüşümü altında

a) $y = 2x$ b) $y = 3x + 2$ c) $|z - 1| = 2$

ifadelerinin görüntülerini bulunuz.